

РЕШЕНИЕ

№ 84

гр. Варна, 23.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, I СЪСТАВ, в публично заседание на тридесет и първи март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Янко Д. Янков

Членове: Даниела П. Костова
Светослава Н. Колева

при участието на секретаря Геновева Хр. Ненчева
в присъствието на прокурора Вл. Ч. Ст.
като разгледа докладваното от Светослава Н. Колева Въззивно наказателно дело от общ характер № 20213000600370 по описа за 2021 година

Настоящото съдебно производство е по реда на чл.313 и сл. от НПК и е образувано по въззивна жалба от защитниците и на тримата подсъдими Д. КР. Д., ПР. С. Г. и ЛЮБ. Г. В. против присъда № **260010**, постановена на 28.05.2021 г. по НОХД № 332/20 г. по описа на ОС – гр. Силистра.

С атакувания съдебен акт въззивниците са били признати за виновни както следва:

1. подсъдимия **ЛЮБ. Г. В.** в извършване на три престъпления в условията на реална съвкупност по смисъла на **чл.278 ал.6** от НК, **чл.277, ал.3, вр.чл.20, ал.2** от НК и **чл.277а ал.7** от НК, като по реда на чл.23 от НК са му били наложени наказания, отмерени при условията на чл.54 от НК, а именно **“ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА” за срок от 2 /две/ години, при първоначален строг режим и „Глоба” в размер на 5000,00 лв. /пет хиляди лева/.**

На осн. чл. 68, ал. 1 от НК СОС е привел в изпълнение и наложеното на подс. ЛЮБ. Г. В. наказание „Лишаване от свобода“ за срок от една година по споразумение № 8/27.11.2015 г. по НОХД № 303/15 г. по описа на Окръжен съд Силистра;

2. подсъдимия **ПР. С. Г.** в извършването на престъпление по смисъла на **чл.277а, ал.3, вр.чл.20, ал.2** от НК, за което при условията на чл.54 от НК му е наложено наказание „Лишаване от свобода“ за срок от една

година и шест месеца и глоба в размер на 5 000 лв.

На осн. чл. 66 от НК СОС е отложил изпълнението на наложеното наказание с изпитателен срок от три години.

3. подсъдимия **Д. КР. Д.** в извършването на престъпление по смисъла на чл.277а, ал.3, вр.чл.20, ал.2 от НК, за което при условията на чл.54 от НК му е наложено наказание „Лишаване от свобода“ за срок от една година и шест месеца и глоба в размер на 5 000 лв.

На осн. чл. 66 от НК СОС е отложил изпълнението на наложеното наказание с изпитателен срок от три години;

На осн. чл. 53 от НК съдът отнел в полза на държавата 1 бр. окомплектован металдетектор марка „PIRATE Black Devil 2 PRO“, 1 бр. окомплектован металдетектор марка „ DEUS“- модел „XP 225“, два броя саморъчно направени металдетектори, 3 бр. лопати, както и 68 бр. сребърни монети, като монетите бъдат предоставени на РИМ гр. Силистра

На основание чл.278 ал.7 от НК съдът е отнел в полза на държавата веществени доказателства, предмет на престъплението по чл. 278, ал. 6 от НК, а именно: -

2 бр. бронзови монети- Римска империя. Траян (97-117);

1 бр. бронзова монета (ас) - Римска империя. Луций Елий цезар;

1 бр. бронзова монета (дюпондий) - Римска империя. Антоний Пий (138-161);

1 бр. бронзова монета сечена в Никополис ад Иструм-Римска империя. Септимий Север (193-211)

1 бр. обезличена бронзова римска монета

възложил сторените по делото разноски за заплащане от подсъдимия В.;

В жалбите се навеждат доводи за допуснати съществени процесуални нарушения от първата инстанция при събирането и анализа на доказателствата, довели до постановяване на необоснован и неправилен съдебен акт. Твърди се, че наличните годни доказателства сочели, че тримата подсъдими през инкриминираната нощ не са търсели археологически обекти, а самородно злато, твърди се, че иззетите метал детектори били настроени за търсене именно на злато. Подс.Л.В. заявява, че иззетите от чантичката му 6 бр. антични монети били в нея от неизвестно количество време и далеч преди влизане в сила на ЗКН. Въззивната инстанция е сезирана с искане за постановяване на нова присъда, с която и тримата въззивници да бъдат изцяло оправдани по предявените обвинения.

В съдебно заседание въззивниците лично и чрез защитниците си поддържат изложените във въззивните жалби оплаквания. Отново се твърди, че обвиненията не са доказани по безспорен начин, най-вече с оглед субективната съставомерност на общото деяние за тримата въззивници по чл.277а, ал.3 от НК, тъй като липсвал умисъл за търсене на археологически

обекти. Защитата на подс.Л.В. изтъква доводи за несъставомерност на деянието по чл.277а, ал.7 от НК, тъй като намерените в дома на В. технически средства не били използвани и съответно подсъдимият не е имал подобно предположение, за търсене на археологически обекти, изискуемо за обективната съставомерност на деянието. Според защитата се касае за административно нарушение по смисъла на чл.219, ал.1, вр.чл.152, ал.2 от ЗКН. По отношение на третото обвинение срещу подс.В. защитата му езразва станоше, че установените в него монети не подлежали на идентификация и съответно той не е имал подобно задължение.

Представителят на въззивната прокуратура намира жалбата за неоснователна, моли настоящата инстанция да потвърди първоинстанционната присъда като правилна, законосъобразна и добре мотивирана. На първо място прокурорът изтъква, че авторството на деянието е доказано, а правната квалификация е правилна. Първата инстанция правилно е отхвърлила всички възражения на защитата, наведени в хода на съдебните прения и идентични на поддържани и пред въззивната инстанция.

В последната си дума подсъдимите заявяват желанието си да бъдат оправдани.

Съдът, след преценка на събраните по делото доказателства и въз основа императивно вмененото му задължение за цялостна проверка на постановеният акт по отношение законосъобразността, обосноваността и справедливостта му, съобразно изискванията на чл.314 от НПК намира за установено следното:

Предмет на въззивна проверка е присъда № **260010**, постановена на 28.05.2021 г. по НОХД № 332/20 г. по описа на ОС – гр. Силистра, с която първоинстанционният съд е признал подсъдимия **ЛЮБ. Г. В.** ЕГН ***** за виновен в извършване на три престъпления в условията на реална съвкупност както следва:

- по смисъла на чл.277а, ал.3, вр.чл.20, ал2 от НК, тъй като на 20.04.2018г. в землището на с.Окорш, обл.Силистра, в местността „Коренището“, в съучастие като съизвършител с ПР. С. Г. и Д. КР. Д., без съответно разрешение е търсил археологически обекти, като при извършване на деянието са използвани технически средства- - 1 бр., окомплектован металдетектор марка „PIRATE Black Devil 2 PRO“, 1 бр. окомплектован металдетектор марка „ DEUS“, модел „XP 225“, 3 бр. лопати и МПС-л.а. марка Мерцедес“, модел „A160“ с рег. № СС 9496 АМ, собственост на „Братя Н.и“ООД-гр.Силистра, за което му е било наложено наказание, индивидуализирано при условията на **чл.54 ал. 1 от НК „ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА ” за срок от 2 /две/ години и „Глоба” в размер на 5000,00 лв./пет хиляди лева/**
- по смисъла на **чл.277а ал.7 от НК**, тъй като На 20.04.2018 г., в дома си в гр.Главиница, обл.Силистра,противозаконно е държал оръдия:1бр. саморъчно направен нестандартен металдетектор с размери 210/360мм.

без надписи и 1 бр. саморъчно направен нестандартен металдетектор с размери 210/315мм. и надписи „Усилвател“, „Стрелка“, „Земя“, „Звук“, „Дискриманция“ и „Включване“, за които е знаел, че са предназначени за търсене на археологически обекти, за което при условията на чл.54 ал.1 от НК му е наложил наказание „**ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА**” за срок от **2 /две/ години**.

- по смисъла на **чл.278 ал.6 от НК**, тъй като на 20,04.2018г, в землището на с.Окорш, обл. Силистра, в местността „Коренището“, в черна чантичка от изкуствена кожа, ведно с прилежащ към нея колан за носене през кръста и в дома си в гр.Главиница, е държал повече от три археологически обекти, общо шест, а именно:
 - 2 бр. бронзови монети- Римска империя Траян (97-117);
 - 1 бр. бронзова монета (ас) - Римска империя. Луций Елий цезар;
 - 1 бр. бронзова монета (дюпондий) - Римска империя. Антоний Пий (138-161);
 - 1 бр. бронзова монета сечена в Никополис ад Иструм-Римска империя. Септимий Север (193-211)
 - 1 бр. обезличена бронзова римска монета,
 - които не са идентифицирани и регистрирани по реда на Наредба №Н-3/03.12.2009г, за реда за извършване на идентификация и за водене на регистъра на движими културни ценности, за което му е било наложено наказание, индивидуализирано при условията на чл.54 ал. 1 от НК „**ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА**” за срок от **2 /две/ години** и „Глоба” в размер на **5000,00 лв./пет хиляди лева/**.

По реда на чл.23 ал.1 ОС Силистра е групирал така определените на въззивника наказания, като му е наложил за изтърпяване най-тежкото измежду тях, а именно “**ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА**” за срок от 2 /две/ години и „Глоба” в размер на 5000,00 лв. /пет хиляди лева/.

По реда на чл.68, ал.1 от НК СОС е привел в изпълнение наложеното на подс.ЛЮБ. Г. В. наказание „Лишаване от свобода“ за срок от една година, наложено със споразумение № 8/27.11.2015 г. по НОХД № 303/15 г. по описа на Окръжен съд Силистра.

На осн. чл. 57, ал. 1, т. 2, б. „в“ от ЗИНЗС първата инстанция е определила строг режим на изтърпяване на двете наказания.

Със същия съдебен акт е била ангажирана наказателната отговорност и на другите двама въззивници – **П.Г. и Д.Д.** за осъществено в съучастие с подс.Л.В. престъпление по **чл.277а, ал.3, вр.чл.20, ал2 от НК**, тъй като на 20.04.2018г. в землището на с.Окорш, обл.Силистра, в местността „Коренището“, в съучастие като съизвършители помежду си, без съответно разрешение търсили археологически обекти, като при извършване на деянието са използвани технически средства- - 1 бр., окомплектован металдетектор марка „PIRATE Black Devil 2 PRO“, 1 бр. окомплектован металдетектор марка „ DEUS“, модел „XP 225“, 3 бр. лопати и МПС-л.а.

марка Мерцедес“, модел „A160“ с рег. № СС 9496 АМ, собственост на „Братя Н.и“ООД-гр.Силистра, за което на всеки от тях било наложено наказание „Лишаване от свобода“ за срок от по една година и шест месеца и глоба в размер на 5 000 лв.

На осн. чл. 66 от НК СОС отложил изпълнението на наложеното наказание по отношение и на Д. и на Г. с изпитателен срок от три години.

На осн. чл. 53 от НК СОС е постановил отнемане в полза на държавата 1 бр. окомплектован металдетектор марка „PIRATE Black Devil 2 PRO“, 1 бр. окомплектован металдетектор марка „DEUS“- модел „XP 225“, два броя саморъчно направени металдетектори, 3 бр. лопати, както и 68 бр. сребърни монети, като монетите бъдат предоставени на РИМ гр. Силистра.

На осн. чл. 278, ал.7 от НК отнел в полза на Държавата, в лицето на РИМ гр. Силистра веществени доказателства, предмет на престъплението по чл. 278, ал. 6 от НК, а именно:

- 2 бр. бронзови монети- Римска империя. Траян (97-117);
- 1 бр. бронзова монета (ас) - Римска империя. Луций Елий цезар;
- 1 бр. бронзова монета (дюпондий) - Римска империя. Антоний Пий (138-161);
- 1 бр. бронзова монета сечена в Никополис ад Иструм-Римска империя. Септимий Север (193-211)
- 1 бр. обезличена бронзова римска монета,

Останалите веществени доказателства е разпоредено да се върнат на лицата, от които са иззети.

Въззивните жалби са процесуално допустими, подадени са в срока за обжалване и от надлежна страна, като разгледани по същество се преценява като неоснователни по следните аргументи:

Въз основа на събраните в хода на първоинстанционното съдебно следствие доказателства въззивна инстанция приема за безспорно установена следната фактическа обстановка:

На 14 април 2018 г. св.Г.М. - земеделски производител, при пролетната обработка на нива с площ от 25 дка, разположена в парцел №080003, находяща се в местност „Коренището“ в землището на с. Окорш, общ. Дулово, обл. Силистра, намерил купчина монети, приличащи на сребърни. Взел ги и решил да сподели находката си с подс. П.Г., за когото знаел че има известни познания в сферата на нумизматиката. Свидетелят М. искал да разбере какви са монети, имат ли някаква стойност и как следва да процедира с тях. Затова след няколко телефонни разговора и комуникация в социалните мрежи, св.М. си уговорил среща с подс.Г. и двамата се видели в центъра на с. Окорш, обл. Силистра. Св.М. показал на подс.П.Г. монетите и даже му дал една шепа от тях. Разказал му къде и как ги е намерил и го попитал за мнението му – дали имат стойност и евентуално какво да прави с тях. Подс.Г. взел монетите и обещал да провери какви са и след това да ги върне на М..

Подс. Г. преценил, че монетите са сребърни и че са антични. Подс.Г.

знаел точното местонахождение и на нивата, където били открити, тъй като преди години бил работил там и помагал на М. при отглеждането на тютюн.

Още на 19.04.2018 г. подс. П. Г. решил да организира търсене на антични монети в нивата на св. М.. Своите намерения споделил с подс. Д.Д., който пък предложил за вземат с тях и подс. В., тъй като той познавал детайлно металотърсачите и можел да ги ориентира в обстановка и техниката. Дватама (Д. и Г.) в тъмната част на денонощието на 19.04.2018 г. тръгнали за с.Окорш с лек автомобил марка „Мерцедес А-160“ с рег.№ СС94-96АМ, собственост на „Братя Н.и“ ООД-гр.Силистра, а към настоящият момент собственост на С.Г.И. - баща на подс. Г.. Всеки от тях взел по един металдетектор, собственост на техните бащи - „PIRATE Black Devil 2 PRO“ и „DEUS“, модел „XP 225“, 2 бр.криви лопати и 2 бр.права лопата. Минали през гр.Главиница, откъдето взели подс.Л.В. – техния консултант, който взел една чантичка, в която сложил телефона си, и където поставил няколко антични римски бронзови монети, които притежавал от 2008 г.

Около 01.30 ч. тримата пристигнали до набелязаната нива с площ от 25 дка, разположена в парцел №080003, находяща се в местност „Коренището“ в землището на с. Окорш, общ. Дулово, обл. Силистра. Там те свалили от автомобила 2 бр. металдетектори, 2бр. криви лопати и 1 бр. права лопата и започнали да изследват терена и да разкопават почвата.

Междувременно в изпълнение на План за СПО с рег. № 342р-4524/18.04.2018г., по линия на противодействие на престъпления по отношение на културно-исторически ценности, служители на РУ Силистра и ГПУ Силистра - св.К.Я. св.Г.Г., св.В. П., св.Н.С. и св.В.М., тръгнали от гр.Силистра около 20,00ч. и се установили за наблюдение в края на с. Окорш. Имали видимост именно към нивата на св.М., разположена в парцел №080003, находяща се в местност „Коренището“ в землището на с. Окорш. Служителите имали оперативна информация, че неустановени лица имат уговорка и подготовка да търсят археологически обекти именно в тази нива. Св. В.М. започнал наблюдение на разораната нива, чрез използването на уред за нощно наблюдение- термокамера. С уреда за нощно наблюдение работел основно св.В.М., като от време на време той обръщал камерата към колегите си от РУ-Силистра, за да виждат и те.

Около 01,30ч, на 20.04.2018г. св.В.М. и колегите му забелязали топлинни обекти във въпросната нива, които се движели. Всички служители на МВР се отправили към нивата, като наблюдението с камерата продължавало да се извършва от св.В.М.. Камерата отличавала топлинни обекти - хора и животни, като на разстояние от около 100м. разпознавала и движение на човек или животно. В продължение на повече от 1 час полицейските служители наблюдавали поведението на тримата мъже – двама с металдетекторите обхождали периметъра, а третият копал дупка в земята. Когато полицейските служители се придвижили достатъчно до мястото извикали „Стой! Полиция!“. Тримата подсъдими захвърлили предметите, които държали в ръце, единият от тях хукнал да бяга, а останалите двама останали на място.

В следствие и тримата били задържани и била установена самоличността ми. Лицето, което избягало и било настигнато от св.К.Я. и св.В. П. бил подс. П.Г..

Свидетелите установили, че в нивата имало прясно изкопана дупка с неправилна форма с размери по диаметър 3.70/4.80м и дълбочина около 0.30 м. На около 150м. от мястото, където били установени лицата, в полезащитен пояс, бил паркиран лекия автомобил марка Мерцедес с рег. №СС 94-96 АМ, ползван от подсъдимите.

Служителите уведомили ОДЧ при ОД на МВР Силистра и на място пристигнала оперативно- следствена група. При извършеният оглед на местопроизшествие са установени и иззети 2 бр. металдетектори „PIRATE Black Devil 2 PRO“ и „ DEUS“, модел „XP 225“, които били в близост до изкопания ров, а в самият ров имало 3 бр. лопати. В близост до рова била намерена 1бр. чантичка, с прилежащ колан за носене през кръста, собственост на подс.Л.В., в която имало 5 бр. монети, покрити с патина. Били намерени и иззети 2 бр. металдетектори, които били установени, че са собственост на бащите на подсъдимите Д. и Г..

Извън очертаванията на земеделската нива, върху тревно покритие на скат, разположен след зеления синур, опасващ нивата от лявата □ страна, гледано в посока север, бил намерен 1 бр. джойстик за металдетектор.

Били са предприети незабавни процесуално-следствени действия, претърсване и изземване в дома, обитаван от подс.П.Г. в гр.Силистра, бул. „Македония“ №153, ет.1, ап.3 и в дома на подс. Д.Д., в гр.Силистра, ул. „Минчо Лъсков“№1, ет.2. , като не са били установени книжа и предмети, имащи значение за разкриване на обективната истина по делото.

При претърсване в дома на подс. Л.В., в гр.Главиница, ул. „Витоша“№64, били установени и иззети 2бр. металдетектори - самоделно изработени, 1 бр. бронзова монета с неправилна форма, близка до кръгла с диаметър около 1 см., 1 бр. каталог за римски монети на български език, с включен в него снимков материал на антични монети с посочени стойности в евро.

С протокол за доброволно предаване от 20.04.2018г. св.Г. М. е предал 68 бр. монети, за които заявил, че ги е намерил на 14.04.2018г. при извършване на оран и посев в нивата, която е обработвал в парцел №080003, находяща се в местност „Коренището“ в землището на с. Окорш, собственост на майка му.

В хода на досъдебното производство била назначена СТЕ на иззетите металдетектори. От заключението по същата се установява, че:

-металдетектор марка „PIRATE Black Devil 2 PRO“ е съвременен и професионален, фабрично производство и при извършеният експеримент във въздушна среда, същият реагира на метални предмети.

-металдетектор марка „DEUS“, МОДЕЛ xp 225 е съвременен и професионален, фабрично производство и при извършеният експеримент във въздушна среда, същият реагира на метални предмети.

-нестандартен металдетектор №1 е нестандартно изделие. При огледа не са установени надписи и означения, сочещи неговите характеристични параметри. При извършеният експеримент във въздушна среда, същият реагира на метални предмети

-нестандартен металдетектор №2 е нестандартно изделие. При огледа са установени надписи: „Усилвател“, „Стелка“, „Земя“, „Звук“, „Дискриманция“, „Включване“. При извършеният експеримент във въздушна среда, същият реагира на метални предмети.

Схемите за изработване на нестандартните металдетектори са взаимствани от подобни стандартни изделия, предлагани на пазара. При огледа им не се установяват точно техните технически параметри.

Горепосочените обекти са изправни и годни за употреба по предназначение. Всеки един от тях представлява техническо средство, което би могло да се използва при теренни археологически проучвания за недеструктивно откриване на недвижими и движими културни ценности / археологически обекти/ на сушата или под водата.

В хода на разследването е назначена и допълнителна техническа експертиза като от заключението става ясно, че към момента на огледа на ВД на двата металдетектори, не е била извършена проверка дали същите са били настроени с конкретни параметри за търсене на злато или бронз. В същото е посочено, че идентификацията на засечените метали става по два начина:

-чрез звук-при откриване на цветен метал се чува плътен сигнал, а при черен метал се чува пукане или накъсан сигнал

-визуално-засеченият метал се идентифицира визуално на дисплея на дистанционното управление.

Видно от заключението по СНЕ

- Обект 1 съдържа 68 бр. сребърни монети на град Истрия -истроски драхми

- Обект 2 съдържа 5 бр. бронзови монети: 2бр. бронзови монети - Римска империя. Траян (97-117); 1 бр. бронзова монета (ас) -Римска империя, Луций Елий Цезар; 1бр. бронзова монета (дюпондий) - Римска империя. Антоний Пий (138-161); 1 бр. бронзова монета сечена в Никополис ад Иструм - Римска империя. Септимий Север(193-211)

- Обект 3 съдържа: 3.1.- 1 бр. обезличена бронзова римска монета и 3.2. - Каталог-Римските монети и техните стойности.

Вещото лице е категорично, че от представените за изследване предмети, като движими материални следи от човешка дейност от минали епохи по смисъла на чл.146 ал.1 от ЗКН могат да бъдат определени ОБЕКТ 1, ОБЕКТ 2 И ОБЕКТ 3.1.

Съгласно Наредба № Н-3 за реда за извършване на идентификация и регистрация на движими културни ценности, всички предмети, които са движими материални следи от човешка дейност, подлежат на задължителна идентификация и регистрация.

Описаният в Обект 3.2. каталог „Римски монети и техните стойности“ няма никаква библиографска стойност.

Видно от изпратен отговор от Министерството на културата, тримата подсъдими не са вписани в регистъра като лица, имащи право да използват регистрирани специални технически средства и не са им издавани съответните удостоверения.

Подс. В. не е подавал документи в МК за вписване на културни ценности, които са придобили статут на „национално богатство“ по реда на чл.100 от ЗКН.

Видно от писмо на Регионален исторически музей-гр. Силистра в посочената територия- източно от пътя между с.Окорш и с.Паисиево няма регистрирани археологически обекти, но пък в останалите посоки на посочената територия попадат **10 археологически обекта.**

Видно от гореизложеното е, че настоящият състав на въззивния съд възприема сходна с възприетата от първата съдебна инстанция фактическа обстановка. Всъщност единствената отлика е обусловена от допуснато известно противоречие между фактите, изнесени за установени от ОС Силистра – (от една страна съдът е посочил, че тримата тръгнали да търсят самородно злато), и изводите относно целта на предприетото от тримата подсъдими пътуване през инкриминираната нощ до нивата на св.М. – (от друга страна първата инстанция е изложила доводи, че приема за опровергана защитна теза това твърдение). Това налага ВАпС (като втора инстанция по фактите) категорично да изведе становището си, че и тримата подсъдими са предприели всички действия през инкриминираната нощ с едно единствено намерение – да търсят антични монети в нивата на св.М., където съвсем скоро преди това е било открито значително количество сребърни монети. Споделят се и направените въз основа на събраните доказателства правни изводи. Правилно първоинстанционният съд е основал присъдата си на гласните доказателства - свидетелските показания на полицейските служители В. Петков, Н.С., показанията на св. М., св.К. Д. (баща на подс.Д.) веществените доказателства и вземайки предвид и заключенията на вещите лица, заключенията на съдебно - археологическа и нумизматична експертиза и допълнителната съдебно - археологическа и нумизматична експертиза, назначени на досъдебното производство; от заключенията на съдебно - техническата експертиза и допълнителната съдебно - техническа експертиза, назначени на досъдебното производство; от приетите в хода на съдебното следствие писмени доказателства, както и от приложените писмени доказателства, присъединени по реда на чл.283 от НПК към материалите по делото.

Предвид това правилно СОС не е кредитирал изцяло обясненията на подсъдимите, като ги е отхвърлил в частта им, касаеща твърденията им, че в момента на тяхното задържане са търсили самородно злато. И настоящият състав на въззивната инстанция цени обясненията на подсъдимите в тази им част като средство за защита, на каквото всеки от тях има неизменно право,

но същевременно то е опровергано от събраните по делото доказателства – касае се за място (нива), в която липсват доказателства някога да е било извличано самородно злато. Напротив, няколко дни преди деянието там са били намерени от св.М. сребърни драхми и то в значителни количества, той е споделил това обстоятелство с подс.П.Г. и му предоставил част от тези монети, а подс.Г. веднага е организиран тайно търсене на същото място. Очевидният извод, който елементарната логика налага е, че подсъдимите са се надявали да открият още монети. По делото липсват данни тримата подсъдими някога изобщо да са извличали самородно злато – специфична дейност, която се осъществява основно по речните корита чрез промиване на почва чрез сита, магнити, легени и др. Т.е. изисква специфични знания и подготовка, каквато нито един от подсъдимите не е имал. От общо достъпната информация по въпросите на любителския златодобив в България (напр. сайта на Българската асоциация на търсачите на самородно злато и метеорити) е известно, че златото е един от най-тежките метали и затова обичайните места за добива му са руслата на реките, деретата, но не в нивите далеч от водни източници. Добивът на злато на територията на РБ е правно регламентирана дейност и е уредена със Закона за подземните богатства. Добивът на злато, което попада в категория „подземни богатства“ подлежи на строг разрешителен режим и единственото изключение е предвидено в чл.1, ал.2 от Закона за подземните богатства по отношение именно на добив на злато от руслата на реките чрез ръчно промиване, за каквото изобщо не може да става дума в конкретния случай по обясними причини.

В полза на извода, че целта на тримата подсъдими е била търсене на сребърни драхми от стара епоха, говори и обстоятелството, че „експертът“ сред тях и по собствените му думи – подс.Л.В., е взел със себе си няколко римски монети, за който е заявил на св.В. П., че „ги е взел като тестер, да си тества апарата“ (л.109 от НОХД № 332/2020 г по описа на СОС). В същата насока се цени и наличното по делото писмено доказателство - писмо на Регионален исторически музей-гр. Силистра, от което се установява, че източно от пътя между с.Окорш и с.Паисиево няма регистрирани археологически обекти, но пък в останалите посоки на посочената територия **попадат 10 археологически обекта.**

От приложената по делото справка за съдимост се установява, че подс.Л.В. е осъждан, като по НОХД № 303/15 г. по описа на ОС Силистра, той се е признал за виновен и съответно е била ангажирана наказателната му отговорност за осъществено престъпление по чл. 277а, ал.2, вр.ал.1 и чл. 20, ал.2 от НК, тъй като на 19.11.2008 г. в землището на с.Малък Преславец, с съучастие като съизвършител е извършвал изкопни работи на територията на археологически паметник на културата, като са били използвани технически средства. Било е определено наказание лишаване от свобода за една година с прилагане на разпоредбата на чл. 66 от НК за изпитателен срок от три години. Определението за одобряване споразумението и прекратяване на наказателното производство е влязло в сила на 27.11.2015 г., т.е. деянието по

настоящото производство е извършено в рамките на така установения изпитателен срок.

Служебно известен факт, е обстоятелството, че с присъда № 8 на Окръжен съд – Силистра по НОХД № 34/2020г, постановена на 14.05.2020г. и **влязла в сила на 05.11.2021г.**, когато е потвърдено Решението на ВАпС по ВНОХД № 245/2020 г. с Решение № 60153 по нд № 612/2021 г. от състав на ВКС на РБ II но, подс.В. е бил признат за виновен за осъществени отново в условията на реална съвкупност на две престъпления - **по чл.278, ал.6, пр.“трето“ от НК**, тъй като на 21.01.2020 г. в гр. Главиница, обл. Силистра е държал повече от три археологически обекта, а именно осем броя, както следва:

1. Керамичен предмет. Капак. Конусовидна форма със заоблен долен край и две прищипвания, глина: вис. - 3.8 см., шир. - 5.8 см., античен период

2. Кръст. Запазени са четирите рамена, при две от които в края има уширяване. олово; вис. - 3.1 см, шир. - 2.8 см X-XI в.

3. Апликация. Правоъгълна долна част, върху която има два нита за закачване. В горната част пластината е разделена на две като двете части, които образуват спираловидни орнаменти. АЕ; дължина - 4.1 см, шир. - 2.4 см; IV-III в. пр. Хр.

4. Фибула. Запазен е дъговидно извития лък и крачето. АЕ; дължина - 3.7 см, . шир. - 0.8 см; IV-III в. пр. Хр.;

5. Монета, Римска империя. Надпис не личи. Бюст на император, надясно. Р: ...ОПО... Неясно изображение. АЕ; 2.51 г, 16.8-16.6 мм; III в.

6. Монета, Римска империя. Надпис и изображение не личат. АЕ; 2.31 г, 15.6-16.9 мм; III в.

7. Монета, Неопределена. Надпис и изображение не личат, неясни следи от изображение.; АЕ; 1.19 г, 15.5-14.7 мм; неопределена

8. Монета - денар; Римска империя, Барбиа Орбиана (225-227), BARBIA ORBIANA AVG. Бюст на императрицата с диадема, надясно. Р: CONCORDIA [AVG], Конкордия, седнала, наляво. Държи патера и рог на изобилието. Рим, 225-227 г.; АР; 2.00 г, 18.5-18.3 мм., които не са идентифицирани и регистрирани по реда, регламентиран в Закона за културното наследство и Наредба № Н-3/03.12.2009 г. за реда за извършване на идентификация и за водене на регистъра на движими културни ценности;

Подс.Л.В. е признат за виновен със същата присъда за престъпление, наказуемо и по **чл.277а, ал.7 от НК**, тъй като на 21.01.2020 г. в дома си в гр. Главиница, обл. Силистра, ул. „Витоша“ № 64 противозаконно държал оръдия - два броя саморъчно направени металдетектора, за които е знаел, че са предназначени за търсене на археологически обекти.

Горното, съчетано и с обстоятелството, че в дома на подсъдимия при извършеното на 20.04.2018 г. претърсване и изземване са били установени още една монета, други 2 саморъчно изработени металдетектора и каталог за римски монети, навеждат въззивната инстанция на извода, че „експертизата“ на подс.Л.В. е именно в търсенето на археологически обекти.

Всъщност по отношение на основните факти, свързани с държането на

инкриминираните вещи, не възниква никакъв спор по делото. Защитата не възразяват срещу така установените фактически положения и редовността на извършените процесуално-следствени действия по претърсването и изземването. Съдът от първата инстанция е анализирал в достатъчна степен доказателствените източници, които сочат, че подс.В. е притежавал от години инкриминираните вещи. Впрочем сам той разказва, че монетите има още от 2008 г., когато е било водено предходно наказателно производство срещу него.

Възразенията на подсъдимия и защитата са изключително от правен характер.

По обвинението по чл.277а, ал.3, вр.чл.20 ал.2 от НК:

Безспорно е, че обществените отношения, свързани с културното наследство на Република България, са уредени в Закона за културното наследство. Тези обществени отношения засягат по-широк кръг от имущество, в случая обаче предмет на разглеждане са движимите вещи като материално наследство, като част от носителите на историческа памет, национална идентичност с научна или културна стойност. Културните ценности, които съставляват археологически обекти по смисъла на чл. 146, ал.1 от ЗКН, несъмнено, по един императивен начин, са обявени за публична държавна собственост - чл. 2а от закона.

Анализът на съдържанието на разпоредбата на чл.146 ал.1 от ЗКН разкрива, че законодателят е придал твърде широк обхват на тази норма, като вниманието следва да се акцентира само върху движимите вещи. Всяка материална (в случая движима) следа от човешка дейност на минали епохи съставлява археологически обект по смисъла на закона. В практиката си ВКС на РБ е приел, че теренното проучване не е материалноправно изискване за придобиване на качеството на една вещь на археологически обект.

Съдът от първата инстанция е изяснил аргументирано понятието съдържание на различните категории вещи, обект на защита от ЗКН. Изложените доводи не е необходимо да се преповтарят.

В настоящия случай по експертен път е установено, че предадените от св.М. 68 бр. сребърни драхми на гр.Истрос (днес ез.Синая, Румъния), открити от него в собствената му нива, имат характеристиката на движими археологически обекти и подлежат на задължителна идентификация и регистрация /арг от чл. 4 от Наредба № Н-3 от 03.12.2009 г. и § 5 и § 6 от ПЗР на ЗКН/. Видно от заключението на вещото лице по СНЕ (т.2, л.18 дп) датировката на монетите е IV-III в.пр.Хр. Сребърните истроски монети, сечени в периода IV-III в.пр.Хр. са широко разпространени в Североизточна България. На територията на областите Силистра, Шумен, Разград, Варна са намерени значително количество единични и колективни монетни находки. Според вещото лице доц.д-р Жения Велева – зав.отдел „Нумизматика“ в РИМ Шумен, тяхната концентрация е в териториите, населявани от тракийското племе гети, чийто династичен дом е с ареал в близост до исперихското село

Свещари. До момента на изготвяне на заключението (юни 2018 г.) са били регистрирани над 10 колективни находки, съдържащи сребърни монети на гр. Истрос в – Силистра, селата Българка и Раздел, обл. Силистра, Тодорово, обл. Разград, Доброглед, обл. Варна, Каолиново, обл. Шумен и т.н. Такъв характер имат и 68-те сребърни драхми, обект на експертизата. Топографски погледнато с. Окорш, където са намерени, попада в географския ареал на този тип находки. Горното, съчетано с доводите, вече изложени за отхвърляне на версията на подсъдимите, че на процесната дата са търсили в нивата на св. М. посред нош самородно злато, дава основание на въззивната инстанция да отхвърли като несподеляема тезата на защитата за липса на субективна съставомерност на деянието на тримата подсъдими по предявеното им обвинение по чл. 277а, ал. 3, вр. чл. 20, ал. 2 от НК.

По обвинението по чл. 277а, ал. 7 НК:

Възраженията на защитата за обективна несъставомерност на деянието на подс. Л. В., тъй като не било безспорно установено, че с инкриминираните металдетектори са били търсени археологически обекти, за което въззивникът да е знаел или предполагал, не се споделят от този състав на въззивния съд. За съставомерността на деянието е без значение дали и кога В. е използвал техническото средство. Настоящият състав напълно споделя изводите на окръжния съд, тъй като използването на техническо средство за търсене на археологически обекти съставлява престъпление по чл. 277а, ал. 3 от НК, изпълнителното деяние на което поглъща държането по чл. 277а, ал. 7 от НК. Разграничение в посочения смисъл е направено с решение № 500 от 03.12.2013 г. на н.д. № 1820/2013 г. на II н.о. В редица свои решения касационната инстанция е имала повод да посочи, че ползването на техническото средство за установяване на археологически обекти не е елемент от състава на престъплението по чл. 277а, ал. 7 от НК. Осъществено от В. деяние по посочения текст е формално, на просто извършване, поради което за съставомерността му от обективна страна е достатъчен факта на противозаконното държане. От субективна страна е необходимо знание или предположение у дееца за предназначението на средството или за това, че същото е послужило за търсене на археологически обект. В този смисъл са решение № 374 от 18.12.2013 г. по н.д. № 1174/2013 г. на II н.о., решение № 496 от 27.01.2015 г. по н.д. № 1637/2014 г. на I н.о., решение № 231 от 23.09.2015 г. по н.д. № 553/2015 г. на II н.о., решение № 345 от 26.11.2015 г. по н.д. № 775/2015 г. на I н.о., решение № 265 от 02.12.2016 г. по н.д. № 780/2016 г. на III н.о. Противозаконното държане на метал детектора като форма на изпълнителното деяние на посоченото престъпление правилно е изведено от първоинстанционния съд във връзка с обстоятелството, че В. е собственик на техническите средства и във връзка с нарушението на чл. 152, ал. 2 от ЗКН. Предвиденият в посочената разпоредба разрешителен режим е насочен към *онези собственици на специалните технически средства, които принципно могат да получат разрешение за извършване на теренни археологически проучвания съгл. чл. 150 от ЗКН*. По

делото не са налични данни подсъдимият Л.В. да е от посочения кръг лица, което от една страна не го освобождава от задължението му да подаде заявление за притежанието на специалното техническо средство, а от друга обяснява липсата на предприети от негова страна действия по регистрация на същото, тъй като той не е сред лицата, които биха имали право да ползват регистрирано специално техническо средство (предвид установеното в чл.30, ал.3 от НАРЕДБА № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания изискване специалните технически средства, регистрирани за извършване на теренни проучвания, се използват само от лица, посочени в заявлението по чл.151 ЗКН, и под контрола на научния ръководител.) Без значение за изхода на делото е въпросът дали закупуването на такива средства е възможно от което и да е лице при наличието им в специализирани магазини от търговската мрежа или в интернет магазини.

Безспорно за постановяването на осъдителен съдебен акт за извършено престъпление по чл. 277а, ал. 7 от НК не е достатъчно единствено държането на метал детектор, който би могъл да бъде използван и за други цели като напр. търсене на различни видове метали, вкл. и самородно злато. Необходимо е деянието да бъде доказано и от субективна страна, при несъмнен извод за наличие на предположение или съзнание от страна на дееца, че средството е предназначено или може да послужи за търсене на археологически обекти. В конкретния случай, тази преценка законосъобразно е извършена от първостепенния съд във връзка с хобито на подсъдимия и откритите археологически обекти в дома му през различни периоди от време (от 2015-2020 г.), за които е била ангажирана наказателната му отговорност и за извършено престъпление по чл. 278а, ал. 6 от НК.

Принципно становището на защитата, че държането на нерегистрирани специални технически средства би могло да съставлява административно нарушение по смисъла на чл.219, вр.чл.152, ал.2 от ЗКН е напълно споделимо и то черпи аргументи от Решение № 134 от 16.11.2020 г. на ВКС по н. д. № 490/2020 г., II н. о., НК. Както обаче ВКС е посочил и в цитираното решение: „Престъплението по чл. 277 а, ал. 7 от НК се различава от административното нарушение по чл.219, ал.1, вр. чл.152, ал.2 от Закона за културното наследство по наличието на допълнителни елементи - от обективна страна за съставомерността на деянието е необходимо метал-детекторите да са предназначени или да са послужили за осъществяване на престъпление по ал. 1, а от субективна – извършителят да знае или да предполага това.“ В конкретния случай тези допълнителни елементи са налице – инкриминираните 2 бр. самоделни метал-детектори не просто с оглед на техните технически характеристики са годни да послужат за търсене на археологически обекти, но подсъдимият Л.В. е бил напълно наясно с това тяхно предназначение. Това субективно знание на подс.Л.В. не е предполагаемо, а е изводимо от фактите по делото – през 2015 г. и през 2020 г. той е осъществил няколкократно деяния, свързани с теренни проучвания в археологически обекти с подобни самоделни технически средства, държал е

отново металдетектори и археологически обекти; в дома си и в него и през 2018 г. са установени римски бронзови монети и каталог на римски монети. Това мотивира въззивната инстанция да приеме, че инкриминираните два металдетектора са били подготвени именно за търсене на археологически обекти. Тяхното изземване на 20.04.2018 г. от дома на подс.Л.В. очевидно обаче не му е попречило да се снабди с други два, които отново са били иззети от неговия дом през 2020г, заедно с различни археологически обекти. Затова и в случая обществената опасност на деянието надхвърля тази на административно нарушение и обуславя търсене на наказателна отговорност.

По отношение на обвинението по чл.278, ал.6 от НК:

Защитата оспорва обективната съставомерност на деянието, аргументирайки становище, че инкриминираните 6 бр. римски монети са били във владението на подс.В. от 2008 г., т.е. от преди влизане в сила на ЗКН и съответно те не подлежат на регистрация по реда на Наредба № Н-3/03.12.2009 г. за реда за извършване на идентификация и за водене на регистъра на движими културни ценности (арг.чл.5, ал.2). Това възражение е частично основателно.

По експертен път по делото е установено, че инкриминираните 6 бр. монети са археологически обекти и вид културни ценности. За този вид културни ценности законодателят е предвидил изключение от принципа за доброволност на процедурите по идентификация и регистрация на вещи-частна собственост по ЗКН, воден от разбирането за високата ценност за обществото на движимите археологически обекти и обществената необходимост за поставянето им под засилен контрол. Безспорно е, че подсъдимият не е предприел действия за идентификация въпреки съзнанието за естеството и древността на предметите. Ето защо съдът правилно е отхвърлил възраженията за обективна и субективна несъставомерност на инкриминираната дейност на подсъдимия.

Вярно е твърдението, че по делото единствените доказателства за това кога са били придобити тези монети са обясненията на подс.В. и очевидно те не се опровергават от нито едно друго обстоятелство по делото. Напротив, видно от заключението по ЗНЕ, представено по делото, монетите, които са били открити в нивата от св.М. имат съвсем други характеристики – те са сребърни драхми от гр.Истрос с датировка IV-III в.пр.ХР, докато монетите, открити у подсъдимия са бронзови и датират от римския императорски период I-IVв. Затова според въззивната инстанция в конкретния казус се касае за държане на вещи - археологически обекти, в частност монети и монетовидни предмети, придобити от въззивника преди влизане в сила на ЗКН, поради което относимият ред за тяхната идентификация и регистрация е регламентиран в § 6 от ПЗР на ЗКН. Всички останали текстове, посочени в обстоятелствената част на обвинителния акт и диспозитива на присъдата от ЗКН и Наредбата са неотносими към конкретиката на казуса и не предписват дължимо от въззивника поведение. Това прави възражението на защитата

частично основателно, но то не влече като последица необходимост от оправдаване на въззивника по предявеното му обвинение, тъй като въззивната инстанция разполага с правомощието в рамките на предявените факти срещу, които се е защитава подсъдимия да запълни бланкета на нормата на чл.278, ал.6 от НК. Горното сочи, че са налице основанията по чл.337, ал.1, т.2 от НПК въззивната инстанция да приложи закон за същото наказуемо престъпление като оправдае въззивника да е допуснал нарушения на реда, установен с Наредба №Н-3 от 3.12.2009г. за реда за извършване на идентификация и за водене на Регистъра на движими културни ценности /Издадена от Министъра на културата, обн., ДВ, бр.101/18.12.2009г./;

Именно защото се касае не за новооткрити вещи, а за дългогодишно държане на археологически обекти не може да се разсъждава за съставомерност по чл.278, ал.1 от НК. Законодателят с нормите на § 6 от ПЗР на ЗКН е предвидил гратисен период за заварените положения и е дал възможност за запазване възможността за притежание на археологически обекти при спазването на определен ред за идентификация и регистриране на държаните предмети, тоест е предвидил законови ограничения при упражняването правото на собственост или владелческите права с единствената цел да потърси баланс при защитата на различните видове собственост. Всичко изложено дотук според въззивната инстанция по отношение възраженията на защитата и правната квалификация на деянието на подс.В. води до несъмнен извод, че последното е съставомерно по смисъла на чл.278, ал.6 пр.2-ро от НК. Подсъдимият е съзнавал общественотоопасния характер на деянието си и в това няма никакво съмнение с оглед неговите занимания като любител нумизмат (както сам се определя). Той е бил задължен да предприеме действия по идентификация и регистрация на държаните от него предмети съгласно § 6 от ДР на ЗКН и не го е сторил в указания от Закона за културното наследство срок, като не може да се позовава на непознаване на закона, тъй като това не е извинително обстоятелство - "Ignorantia legis neminem excusat".

Доводите на съда от първата инстанция относно цялостното съдържание и проявление на умисла на дееца чрез неговото познание, поведение и обективно установени факти следва да се споделят изцяло - деецът действително към момента на извършване на претърсването и изземването е упражнявал фактическа власт върху вещите - предмет на обвинението, съзнавал е, че същите са продукт на човешка дейност от минали епохи и представляват археологични обекти (разбира се, в най-общ план, без да е необходимо да има енциклопедични познания или такива на експерт). Правилно съдът от първата инстанция е приел, че осъществяваното държане в една голяма степен е обективирало умисла на дееца, което пък се явява достатъчно, за да приеме наличието на съставомерност на деянието.

Първостепенният съд не е допуснал нарушение на закона и справедливостта при индивидуализацията на наказанията, което да е довело до явна несправедливост по смисъла на чл.348, ал.1, т.3 от НПК.

Първоинстанционният съд е приел, че следва да наложи на всеки от въззивниците наказания „Лишаване от свобода“ – над минималния и под средния размер, и минимална „Глоба“. Оценявайки отново всички смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства въззивният съд частично споделя аргументацията на СОС. Като смекчаващи вината обстоятелства за подсъдимите Г. и Д. първата инстанция е отчела чистото им съдебно минало и младежка възраст. Този състав се отнася резервирано към младостта на Д. – към времевия период на извършване на деянието той е навършил 32 години, а по смисъла на § 1 от ДР на Закона за младежта "младежи" са лица на възраст от 15 до 29 години включително.

По отношение на подс.Л.В. първата инстанция не е отчела наличие на смекчаващи отговорността обстоятелства. Такива и въззивната инстанция също не открива – подс.В. е близо 60 годишен, не работи, осъждан няколкократно и то все за деяния, свързани с археологически обекти, деянията са извършени в рамките на установен с предходен съдебен акт изпитателен срок. Така или иначе дори и при отчитане на посочените недостатъци, въззивната инстанция не разполага с процесуална възможност да коригира отмерените наказания предвид липсата на съответен протест.

В този смисъл не са налице основания за изменение на присъдата.

По изложените съображения и предвид липсата на други констатирани основания за отменяване или друго изменяване на присъдата, на основание чл.337, ал.1, т.2 НПК, въззивният съд

РЕШИ:

I. ИЗМЕНЯВА присъда № **260010**, постановена на 28.05.2021 г. по НОХД № 332/20 г. по описа на ОС – гр. Силистра в частта, с която подс.Л.В. е бил признат за виновен по чл.278, ал.6 от НК като **прилага закон за същото наказуемо престъпление и** приема, че престъплението е осъществено от въззивника В. в нарушение на изискванията на §6 от ПЗР на ЗКН и го **ОПРАВДАВА** да е допуснал нарушения по смисъла на НАРЕДБА №Н-3 от 3.12.2009г. за реда за извършване на идентификация и за водене на Регистъра на движими културни ценности. /Издадена от Министъра на културата, обн., ДВ, бр.101/18.12.2009г./;

II. ПОТВЪРЖДАВА присъдата в останалата ѝ част.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ в 15-дневен срок от съобщаването на страните.

Препис от решението да се връчи на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____